

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิธีปฏิบัติ ตามหลักการวิปัสสนากรรมฐาน ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนเป็น 2 ระยะคือระยะที่ 1 การสร้างและ พัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนา หลักสูตร การจัดทำร่างหลักสูตร การยืนยันและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร และการทดลองใช้ หลักสูตร (Try out) และระยะที่ 2 ทดลองใช้ ประเมินและการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนย่อย คือ 1) การศึกษา ข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดกรอบ โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม 2) การจัดทำร่างหลักสูตร 3) การ ยืนยันและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและ 4) การทดลองใช้หลักสูตร (Try out) มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อกำหนดกรอบ โครงร่างหลักสูตร ฝึกอบรม มี ขั้นตอนย่อยคือ 1) การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรม และการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้หลักปฏิบัติตามหลักการ วิปัสสนากรรมฐาน โดยการศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสำรวจสภาพ ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ 1 คน

2) สาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ 1 คน 3) ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ 1 คน 4) หัวหน้าสาขาวิชา 3 คน 5) อาจารย์ที่ศึกษานิเทศสาขา 5 คน 6) อาจารย์ผู้สอน 5 คน 7) ผอ.สำนักวิชาการ 1 คน และ 8) นิสิตทุกสาขาวิชา 13 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus group) ได้แก่ 1) พระธรรมโมลี ดร. ตำแหน่ง เจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ 2) นายสะอาด วีระเจริญ ตำแหน่ง สาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ 3) พระศรีวิสุทธิคุณ ดร. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ 4) พระปลัดณัฐพนธ์ วิริโย ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน 5) พระมหาพุทธพิชาญ โยทสา ตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา 6) ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์ ตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาพระพุทธศาสนา 7) ผศ.ดร.พระครูศรีสุนทรสรภิต ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ 8) ดร.พระครูโสภณธรรมภักดิ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ 9) พระมหาสมบัติ ฐานาวโร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ และ 10) นายเมฆไท ละม้ายวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ ซึ่งได้ดำเนินการสนทนากลุ่ม เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2557 ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต สุรินทร์ (ห้อง 112)

3. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นนี้ ได้แก่ 1) แบบสอบถามปัญหา และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และ 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม การสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร แนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์

2. กำหนดประเด็นหลัก และพฤติกรรมหลักที่จะวัดให้ครบถ้วนครอบคลุมทุกประเด็น เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตมหาวิทยาลัย เพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม

3. กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม โดยเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการและลักษณะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต

ตอนที่ 3 ความสำคัญจำเป็นและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม

4. กำหนดจำนวนข้อคำถาม โดยกำหนดข้อความของคำถามให้ครอบคลุม

ประเด็น ดังนี้

4.1 ปัญหาด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง

4.2 ปัญหาด้านการเห็นใจผู้อื่น

4.3 ปัญหาด้านความรับผิดชอบ

4.4 ปัญหาด้านการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง

4.5 ปัญหาด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา

4.6 ปัญหาด้านการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

4.7 ปัญหาด้านการภูมิใจในตนเอง

4.8 ปัญหาด้านความพอใจในชีวิต

4.9 ปัญหาด้านความสงบสุขทางใจ

5. สร้างข้อคำถามตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ในประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้

ตามโครงสร้างของแบบสอบถาม

6. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น

จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ และประเมินค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับแก้ตามข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อเตรียมนำไปใช้จริงต่อไป

การสนทนากลุ่ม (Focused Group)

การสนทนากลุ่มในครั้งนี้ดำเนินการเพื่อรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย จากคนหลายกลุ่ม ทั้งนี้ตามหลักการของการสนทนากลุ่ม ลักษณะของสมาชิกที่เข้าร่วมสนทนาคือมีความเหมือน (Homogeneity) คือเป็นผู้มีประสบการณ์หรือมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นการสนทนา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้กำหนดประเด็นเรื่องความฉลาดทางอารมณ์โดยวิธีปฏิบัติตามหลักการวิปัสสนากรรมฐาน และนอกจากนี้สมาชิกที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มก็มีความต่างกัน (Heterogeneity) เพื่อไม่ให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจ อันจะส่งผลกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และบรรยากาศการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อกำหนดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทาง

อารมณ์โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยใช้หลักการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาที่อยู่ในสายงานการศึกษาที่มีความเกี่ยวข้องกับด้านความฉลาดทางอารมณ์ และด้านวิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งได้แก่ เจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ สาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ หัวหน้าสาขาวิชา สาขาวิชา และอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้ได้โครงร่างของหลักสูตรฝึกอบรม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

- 2.1 กลุ่มผู้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้วิจัยเอง ผู้จัดบันทึกการสนทนา จำนวน 1 คน รวมเป็น 2 คน
- 2.2 แนวทางในการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งมีกระบวนการในการสร้าง ดังนี้
 - 2.2.1 ผู้วิจัยนำผลการวิจัยเชิงเอกสาร มากำหนดเป็นกรอบโครงร่าง และแนวคำถาม ดังนี้
 - 2.2.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน
 - 2.2.3 แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน
 - 2.2.4 การกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรควรมีองค์ประกอบเป็นอย่างไร
 - 2.2.5 รูปแบบและกระบวนการจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน
 - 2.2.5 บรรยากาศการจัดการฝึกอบรมอย่างไร จะส่งเสริมและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน
 - 2.2.6 สื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ใดบ้างที่เหมาะสมกับการส่งเสริมและพัฒนาตามหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน
 - 2.2.7 รูปแบบและกระบวนการวัดและประเมินผลที่ส่งเสริมและพัฒนาตามหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน
 - 2.2.8 ข้อคิดเห็นอื่นๆ

2.3 สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามโครงสร้างแนวคำถามที่กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลักและคำถามขยายที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์การสนทนาของกลุ่ม

2.4 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของประเด็นคำถาม และภาษาที่ใช้

2.5 ปรับปรุงแบบสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

2.6 การตรวจสอบข้อมูล โดยการปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งในด้านของความครบถ้วน ตรงตามประเด็นการสนทนาที่กำหนด

ขั้นที่ 2 การจัดทำร่างหลักสูตร

ในขั้นนี้เป็นการประมวลข้อมูลจากการดำเนินการในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบ โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบของที่สำคัญของหลักสูตร ประกอบด้วย สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาและเวลา แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และแนวการวัดและประเมินผล แล้วดำเนินการสร้างหลักสูตรตามโครงร่างดังกล่าว

ขั้นที่ 3 การยืนยัน และตรวจสอบคุณภาพโครงร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ

การยืนยัน และตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เป็นการนำเสนอหลักสูตรฉบับร่างเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ กับหลักสูตรฉบับร่าง กลุ่มเป้าหมาย คือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการเจริญวิปัสสนากรรมฐาน รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิปัสสนากรรมฐาน จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน รวม 5 คน ประกอบด้วย 1) พระธรรมโมลี ดร. 2) ดร. ภูมิ ต บุญทองเถิง วุฒิ ศษ.ค. (หลักสูตรและการสอน) อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ 3) ดร. สมปอง ศรีกัลยา วุฒิ ศษ.ค. (หลักสูตรและการสอน) อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ 4) ดร. ประดิษฐ์ ชื่นบาน อาจารย์ประจำคณะครุ

ศาสตราจารย์มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 5) ผศ.ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรรณู ชูยกระเดื่อง วุฒิ กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ เป็นการตรวจสอบยืนยัน นิยาม องค์ประกอบ พฤติกรรมบ่งชี้ความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้ สังเคราะห์ขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ และผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพของ หลักสูตรว่ามีความ เหมาะสม ครอบคลุม และถูกต้องตามหลักการพัฒนาหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด ภาษาที่ใช้สามารถสื่อให้เข้าใจและมีความชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติหรือไม่ หลักสูตรที่สร้างขึ้นเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ และสามารถ สนองความต้องการของสังคมและผู้เข้ารับการฝึกอบรมมากขึ้นเพียงใดโดยนําร่างหลักสูตรที่ สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของร่างหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประเมิน เพื่อตรวจสอบ ยืนยันนิยาม องค์ประกอบ พฤติกรรมบ่งชี้ความฉลาดทางอารมณ์ในแต่ละองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการ วิจัยครั้งนี้ และศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทาง ในการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิธีปฏิบัติตามหลักวิปัสสนากรรมฐาน การประเมินร่างหลักสูตรมี 2 ลักษณะ คือ การประเมินความเหมาะสม และการประเมินความ สอดคล้องของร่างหลักสูตร ดังนี้

1.1 การประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตร โดยพิจารณาจาก องค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น หลักการ ของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาและเวลา แนวการจัดกิจกรรมการ ฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และแนวการวัดและประเมินผลว่ามีความเหมาะสมต่อ การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เพียงใด

1.2 ประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตร โดยพิจารณาจาก องค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น หลักการ ของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาและเวลา แนวการจัดกิจกรรมการ ฝึกอบรม สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ และแนวการวัดและประเมินผลว่ามีความสอดคล้องกัน เพียงใด

2. ผู้ยืนยัน และประเมินร่างหลักสูตร

ผู้ประเมินร่างหลักสูตร ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานจำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและ ประเมินผล จำนวน 1 คน รวม 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

(รายละเอียดของผู้เชี่ยวชาญประเมินร่างหลักสูตรนำเสนอในภาคผนวก)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน มี 2 ชนิด ได้แก่

3.1 แบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (มากที่สุด/มาก/ปานกลาง/น้อย/น้อยที่สุด) มีจำนวน 7 ข้อ

3.2 แบบประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ (สอดคล้อง/ไม่สอดคล้อง/ไม่แน่ใจ)

วิธีสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมิน ทั้ง 2 ฉบับ มีดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของร่างหลักสูตร
2. กำหนดประเด็นที่จะทำการประเมินแล้วนำมาเขียนเป็นข้อคำถาม
3. นำแบบประเมินให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดทำเป็นแบบสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการและประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้วย

ตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินความเหมาะสมของร่าง

หลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินความเหมาะสมของ
โครงร่างหลักสูตร ผู้วิจัยจะเสนอในรูปแบบของคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดย
นำเอาคำตอบจากแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99)

5.1.1 เกณฑ์การให้คะแนน

เหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

5.1.2 การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง เหมาะสมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง เหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	เหมาะสมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	เหมาะสมระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

การคำนวณคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสม คือถ้าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปถือว่าโครงร่างของหลักสูตรมีคุณภาพเหมาะสมในเบื้องต้น ไม่ต้องทำการปรับปรุง สำหรับคะแนนข้อใดที่ได้ต่ำกว่า 3.50 ให้พิจารณาถึงเหตุผลในรายชื่อ โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป และหากมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ นอกเหนือจากข้อคำถามในแบบประเมิน เมื่อมีผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มีความเห็นสอดคล้องกัน ผู้วิจัยพิจารณาเพิ่มเติมข้อเสนอแนะไว้ในหลักสูตร โดยคำนึงถึงพื้นฐานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

5.2 การประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตร

เป็นการนำข้อมูลจากการตอบแบบประเมินความสอดคล้องของร่างหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1 เมื่อเห็นว่า ร่างหลักสูตรมีความสอดคล้อง
- 0 เมื่อเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าร่างหลักสูตรมีความสอดคล้อง
- 1 เมื่อเห็นว่า แน่ใจว่าร่างหลักสูตรไม่มีความสอดคล้อง

รวมผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละประเด็นแล้วแปลงเป็นคะแนนตามที่กำหนด แล้วนำไปแทนค่าในสูตรเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภักทิษณี. 2549 : 217-220)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ แต่ถ้าพบว่าน้อยกว่า 0.50 ต้องนำประเด็นนั้นกลับมาปรับปรุงโดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้แนวทางเหมาะสมสำหรับการปรับปรุงข้อคำถามในประเด็นนั้น และผลการประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม จากประเด็นคำถาม 10 ข้อ พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 8 ข้อ และ 0.80 จำนวน 2 ข้อ

ซึ่งแปลผลได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าร่างหลักสูตรฝึกอบรม มีความเหมาะสม สำหรับนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

4. การสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรฝึกอบรม การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วีปัสสนากรรมฐาน สำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิถีปฏิบัติ ตามหลักการวีปัสสนากรรมฐาน ซึ่งมีรายละเอียด ในภาคผนวก ข

2. แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ก่อนการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต มาใช้ ประกอบด้วยการวัดความฉลาดทางอารมณ์ 3 ด้าน คือ ดี เก่ง และมีความสุข ซึ่งแบ่งเป็นด้านย่อยได้ 9 ด้าน ดังนี้

ด้านดี

- 1) การควบคุมอารมณ์ตนเอง
- 2) การเห็นใจผู้อื่น
- 3) ความรับผิดชอบ

ด้านเก่ง

- 4) มีแรงจูงใจ
- 5) การตัดสินใจและแก้ปัญหา
- 6) ด้านการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

ด้านมีความสุข

- 7) ภูมิใจในตนเอง
- 8) พอใจในชีวิต
- 9) ด้านสุขสงบทางใจ

การให้ความหมายของคำตอบ แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์มีลักษณะเป็นประโยค ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ให้นิสิตเลือก

คำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเองมากที่สุด โดยมีคำตอบสำหรับข้อความแต่ละประโยค

คือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง จริงมาก ซึ่งสามารถให้ความหมายได้ ดังนี้

จริงมาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับ

สภาพความเป็นจริงของผู้ตอบทุกครั้ง

ค่อนข้างจริง หมายถึง ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพ
ความเป็นจริงของผู้ตอบเกือบทุกครั้ง
จริงบางครั้ง หมายถึง ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับสภาพ
ความเป็นจริงของผู้ตอบเพียงบางครั้ง
ไม่จริง หมายถึง ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับ
สภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ

การให้คะแนน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 ข้อความด้านบวก โดยแต่ละข้อมีการให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ตอบไม่จริง	ให้ 1 คะแนน
ตอบจริงบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ตอบค่อนข้างจริง	ให้ 3 คะแนน
ตอบจริงมาก	ให้ 4 คะแนน

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ข้อ

1,4,6,7,10,12,14,15,17,20,22,23,25,28,31,32,34,36,38,39,41,42,43,44,46,48,49,50

2. กลุ่มที่ 2 ข้อความด้านลบ โดยแต่ละข้อมีการให้คะแนน ดังต่อไปนี้

ตอบไม่จริง	ให้ 4 คะแนน
ตอบจริงบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ตอบค่อนข้างจริง	ให้ 2 คะแนน
ตอบจริงมาก	ให้ 1 คะแนน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ข้อ

2,3,5,8,9,11,13,16,18,19,21,24,26,27,29,30,33,35,37,40,45,47,51,52

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนที่ได้จะเป็นตัวดัชนีที่บอกระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตแต่ละคน
ตามเกณฑ์การให้คะแนนของกรมสุขภาพจิต ดังนี้

- 1) นิสิตที่มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม อยู่ในช่วงคะแนนสูงกว่าเกณฑ์
ปกติ คือ มีคะแนนมากกว่า 170 คะแนนขึ้นไป หมายถึง นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์สูง
- 2) นิสิตที่มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม อยู่ในช่วงคะแนนเกณฑ์ปกติ
คือ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 140 - 170 คะแนน หมายถึง นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ปกติ

3) นิสิตที่มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม อยู่ในช่วงคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ คือ มีคะแนนต่ำกว่า 140 คะแนนลงมา หมายถึง นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ สำหรับรายละเอียดที่บอกถึงความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต แยกเป็นรายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1) ควบคุมตนเอง	ช่วงคะแนนปกติ = 13-18 คะแนนเฉลี่ย 15.5
2) เห็นใจผู้อื่น	ช่วงคะแนนปกติ = 16-21 คะแนนเฉลี่ย 18.1
3) ความรับผิดชอบ	ช่วงคะแนนปกติ = 17-23 คะแนนเฉลี่ย 19.6
4) มีแรงจูงใจ	ช่วงคะแนนปกติ = 15-21 คะแนนเฉลี่ย 18.0
5) ตัดสินใจและแก้ปัญหาช่วงคะแนนปกติ = 14-20	คะแนนเฉลี่ย 16.8
6) สัมพันธภาพ	ช่วงคะแนนปกติ = 15-20 คะแนนเฉลี่ย 17.5
7) ภูมิใจในตนเอง	ช่วงคะแนนปกติ = 9-14 คะแนนเฉลี่ย 11.4
8) พอใจในชีวิต	ช่วงคะแนนปกติ = 16-22 คะแนนเฉลี่ย 19.0
9) สงบสุขทางใจ	ช่วงคะแนนปกติ = 15-21คะแนนเฉลี่ย 18.1

3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้วิธีสสนากรรมฐาน มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายในการสังเกต ศึกษาปริมาณของความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้วิธีสสนากรรมฐาน องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ กำหนดประเด็นในการสังเกต แล้วดำเนินการสร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม หลังจากนั้นนำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมที่ประเมินความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หลังจากนั้นนำคะแนนจากการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย โดยแปลความหมายระดับคุณภาพของแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้วิธีสสนากรรมฐาน จากค่าเฉลี่ยเกณฑ์เดียวกันกับการหาค่าความเหมาะสมของ โครงร่างหลักสูตร

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตต่อหลักสูตรการฝึกอบรมการเสริมสร้าง ความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิธีสสนากรรมฐาน มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเหมือนกัน ดังนี้

แบบสอบถามที่ใช้มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะข้อมูลที่ต้องการ กำหนดขอบข่าย โครงสร้างข้อคำถาม เกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม และกำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102-103) แล้วดำเนินการสร้างข้อคำถามตามขอบข่ายที่กำหนด

3. สร้างแบบสอบถาม ตามกระบวนการสร้างแบบสอบเพื่อศึกษาระดับถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปตรวจสอบความตรงในเนื้อหา (Content Validity) โดยการตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา ครอบคลุมเนื้อหา และถูกต้องจาก

ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิปัสสนากรรมฐาน จำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน ตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของคอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

7. จัดพิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บแบบสอบถาม ด้วยตนเอง

9. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้ทั้งจากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยสรุปเป็นผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน

ขั้นที่ 4 ทดลองใช้ หลักสูตร (try out)

การนำหลักสูตรที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ กับนิสิตปริญญาตรี สาขาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 รูป/คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ในสภาพจริง ทำให้ทราบว่าหลักสูตรเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมต่อไป

ระยะที่ 2 การทดลองใช้ ประเมินและการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมการ
เสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน สำหรับนิสิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์

โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 125 รูป/
คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556
จำนวน 60 รูป/คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 รูป/คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 30 รูป/
คน

3. รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่ม
ทดลอง และกลุ่มควบคุม วัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน มีรูปแบบดังนี้

กลุ่มทดลอง	R O X O	_____
กลุ่มควบคุม	R O ~XO	

The Randomized Pretest-Posttest Control Group Design (ชวลิต ชูก่าแพง. 2553 : 67)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. หลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนา

ตามหลักการวิปัสสนากรรมฐาน

2. แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์
3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตต่อหลักสูตรการฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิธีปฏิบัติตามหลักการวิปัสสนากรรมฐาน

ตารางที่ 2 สรุปขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิธีปฏิบัติตามหลักการวิปัสสนากรรมฐาน

ระยะที่ / ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ/ เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน-กำหนดกรอบ-โครงสร้างหลักสูตร	1. สัมภาษณ์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2. สำรวจปัญหาและความต้องการจำเป็น 3. ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสอบถามปัญหา เจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ สาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ หัวหน้าสาขา อาจารย์ที่ปรึกษา นิสิตสาขา อาจารย์ผู้สอน ผอ.สำนักวิชาการ และนิสิต ปริญญาตรีทุกสาขาวิชา รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม เจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ สาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ หัวหน้าสาขา อาจารย์ที่ปรึกษา นิสิตสาขา และอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน	1.ทราบแนวคิด ทฤษฎี หลักการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 2.ทราบปัญหาและความต้องการจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรมการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้วิปัสสนากรรมฐาน 3.ได้กรอบโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

ระยะที่ / ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ/ เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ขั้นที่ 2 การจัดทำร่าง หลักสูตร	เพื่อจัดทำร่าง หลักสูตร ที่มี องค์ประกอบครบ ตามการ	จัดทำร่างหลักสูตร ตามองค์ประกอบที่ ได้จากการศึกษา เอกสาร และการ	เจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ สาธารณสุขจังหวัด สุรินทร์ ผู้อำนวยการ วิทยาลัยสงฆ์ หัวหน้า	ร่างหลักสูตร ฝึกอบรมการ เสริมสร้างความ ฉลาดทางอารมณ์
	สังเคราะห์จากการ สนทนากลุ่ม	สนทนากลุ่ม	สาขา อาจารย์ที่ปรึกษา นิสิตสาขา และอาจารย์ ผู้สอน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10 คน	โดยใช้วิธีสนทนา กรรมฐาน
ขั้นที่ 3 การยืนยันและ ตรวจสอบ คุณภาพของ หลักสูตร	ศึกษาความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแนวทาง ในการพัฒนา หลักสูตร	การตรวจสอบยืนยัน หลักสูตร เป็นการ นำเสนอหลักสูตรให้ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ความเหมาะสมและ ประเมินความ เหมาะสมของ แผนการฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญ	ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้าน การพัฒนาหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้าน ความฉลาดทางอารมณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการ เจริญวิปัสสนา กรรมฐาน รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 คน	หลักสูตร ฝึกอบรมการ เสริมสร้างความ ฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้วิธีสนทนา กรรมฐาน
ขั้นที่ 4 การทดลองใช้ (try out) หลักสูตร	ศึกษาผลของการ นำหลักสูตรไป ทดลองใช้กับกลุ่ม ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง	การนำหลักสูตรไป ทดลองใช้เบื้องต้น กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง เพื่อให้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับการ ใช้หลักสูตร ฝึกอบรมตามสภาพ จริง แล้วนำมา ปรับปรุงก่อน ทดลองใช้จริง	นิสิตปริญญาตรี สาขา พระพุทธศาสนา ชั้นปีที่ 1วิทยาลัยสงฆ์ จังหวัด บุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2556 จำนวน 25 รูป/คน	หลักสูตร ฝึกอบรมการ เสริมสร้างความ ฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้วิธีสนทนา กรรมฐาน

ระยะที่ / ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ/ เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 2 ทดลองใช้ ประเมิน และ ปรับปรุง หลักสูตร	เพื่อทดลองใช้ ประเมินและ ปรับปรุงหลักสูตร ฝึกอบรมการ ฝึกอบรวมการ	การทดลองใช้และ ปรับปรุงหลักสูตร ประเมินการใช้ หลักสูตร	กลุ่มทดลองในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	หลักสูตร ฝึกอบรมการ เสริมสร้างความ ฉลาดทางอารมณ์
	เสริมสร้างความ ฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้วีปัสสนา กรรมฐาน		วิทยาเขตสุรินทร์ ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 รูป/คน ซึ่งได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มควบคุม ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาสังคมศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)	โดยใช้วิธีปฏิบัติ ตามหลักการ วีปัสสนา กรรมฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาสถิติพื้นฐานเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และร้อยละ (Percentage)

1.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :

106)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ

P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. การหาค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ในการวิจัย

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

โดยใช้สูตร t-test (Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112) ดังนี้

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมี
นัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มเป้าหมายหรือจำนวนคู่คะแนน

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t -test (Independent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112) ดังนี้

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	n_1	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มควบคุม
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม